

UNIVERZITA KARLOVA

STANOVISKO OMBUDSMANKY UK

K PODNĚTU 18/2024

Podavatel: Bývalý studující¹ jedné z fakult UK.

Den přijetí podnětu: 1. 3. 2024

Předmět podnětu:

Bývalému studujícímu (dále jen BS) bylo na konci 4. ročníku z důvodu nesplnění studijních povinností ukončeno studium. S odvoláním na svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav studující žádal o prominutí nesplnění těchto povinností. Jeho žádosti nebylo vyhověno. BS se domnívá, že s ním bylo na podkladě jeho zdravotního stavu zacházeno rozdílně a žádá ombudsmanku o její odborné posouzení.

Kontaktované osoby:

Podnět byl řešen v součinnosti s BS, pracovníky studijního oddělení dotčené fakulty UK, proděkanem pro studium této fakulty, a vedoucím příslušné katedry.

Prověřované materiály a další důkazní prostředky:

Zmíněným studujícím byly ombudsmance předány doklady o jeho zdravotním stavu, odvolání proti rozhodnutí děkana o ukončení studia, zpráva veřejného ochránce práv o šetření ve věci vysokoškolského studia jiného studenta se zdravotním postižením z r. [REDACTED], komunikace matky BS s tehdejším vedoucím katedry, odborný posudek studujícího se speciálními potřebami a komunikace s proděkanem pro studium ohledně odvolání studujícího.

¹ Z důvodů ochrany soukromí a zajištění anonymity jsou všechny osoby (s výjimkou rektorky UK) uvedené v tomto dokumentu popisovány použitím mužského rodu. Toto rozhodnutí neodráží skutečný gender dotčených osob.

Popis podnětu:

BS byl **studentem studijního programu** na dotčené fakultě UK. Jednalo se již o ■■■■ započaté a nedokončené studium na této fakultě. BS byl studentem se speciálními vzdělávacími potřebami v kategorii F. V roce ■■■■ prošel **odborným posouzením potřeb**, které měly být v průběhu studia zohledňovány. To spočívalo především v navýšení časové dotace na plnění studijních úkolů a povinností o 100 %, zajištění méně stresujících podmínek studia a poskytnutí individuálních konzultací.

Studium výše uvedeného programu bylo BS **na konci 4. ročníku ukončeno pro nesplnění požadavku vyplývajícího ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu, které spočívá v nesplnění požadovaného počtu kreditů pro zápis do dalšího úseku studia.** Ve skutečnosti BS chybělo ■■■■ kreditů z volitelných předmětů. Nemožnost tyto kredity splnit zdůvodnil BS svým špatným, proměnlivým, zdravotním stavem. Současně se domníval, že byl uveden v omyl, když mu na konci 3. ročníku studia bylo Studijním informačním systémem (dále jen SIS) sděleno, že má studijní povinnosti splněny. Proto také ■■■■ vykonal státní zkoušku ze státnicového okruhu svého studijního programu. Hned po této zkoušce žádal o postup do dalšího ročníku, protože plánoval zkoušku z dalšího studijního okruhu a obhajobu bakalářské práce na leden ■■■■. Při žádosti o postup do dalšího ročníku ho SIS notifikoval o nesplněných studijních povinnostech, zmíněných ■■■■ chybějících kreditech za volitelné předměty.

Studujícímu bylo **studium děkanem dotčené fakulty UK ukončeno dne ■■■■**. Proti němu se studující v řádném termínu odvolal. Ve svém odvolání uvedl, že koncem června roku ■■■■ se jeho zdravotní stav významně zhoršil, proto si v průběhu akademického roku ■■■■ nezkontroloval, zda mu nechybí nějaké kredity a žádné nové předměty si nezapsal. Před létem ■■■■ se jeho zdravotní stav začal zlepšovat, a proto se v září rozhodl přistoupit k části státní závěrečné zkoušky. Až poté mu SIS ukázal, že mu k postupu do dalšího ročníku chybí ■■■■ kreditů. Svou **chybu, že si neohlídal potřebný počet kreditů, uznává**, přesto vyjadřuje svůj zájem studium dokončit. Nicméně vytýká univerzitě, že v jeho případě **nepřijala taková opatření, která by odpovídala jeho zdravotnímu stavu**. K odvolání přiložil také zprávu od svého lékaře, který potvrzuje, že jeho schopnost studovat v akademickém roce ■■■■ byla významně oslabena.

Děkan jeho odvolání nevyhověl a v souladu se správním řádem předal odvolání proti napadenému rozhodnutí rektorce. Ta odvolání studujícího zamítla a své rozhodnutí podložila popisem skutkového stavu věcí, přičemž má za to, že studující v souladu s článkem 5 odst. 12 Studijního a zkušebního řádu UK (konkretizovaný ve vnitřním předpisu fakulty) **nesplnil požadavky stanovené tímto řádem pro zápis do dalšího úseku studia, tedy nezískal v předchozích úsecích studia 180 kreditů**, nemohl postoupit do dalšího úseku studia, a studium mu tak muselo být ukončeno.

Rektorka se dále ve svém rozhodnutí vyjadřuje k námitkám, které byly studujícím v jeho odvolání vzneseny. Zejména jde o přesvědčení studujícího, že byl **uveden v omyl při kontrole splnění studijních povinností na konci 3. ročníku studia**. K tomu uvádí, že SIS poskytl správnou informaci, neboť BS dosáhl ■■■■ kreditů, což byl dostačující počet pro postup do 4. ročníku studia. Nicméně pro zápis do dalšího ročníku studia již nedostačující. Ve 4. ročníku si BS žádné předměty **nezapsal z důvodu zhoršeného zdravotního stavu a sám tuto chybu uznal**.

Rektorka, podobně jako děkan, má rovněž za to, že BS měl v průběhu uplynulých studií na fakultě **opakovanou příležitost si osvojit pravidla studia a vyvarovat se tak chybám, které povedou k předčasnému ukončení studia**. Rektorka se také vyjádřila k výtce ze strany BS, že fakulta nepřijala v průběhu jeho studia přiměřená opatření reagující na speciální vzdělávací potřeby, tedy že s ním mělo být rozdílně zacházeno. Zde rektorka vychází z dikce Opatření rektora č. 23/2017, které v čl. 2 odst. 2d stanoví následující: *Opatření, jejichž cílem je dosáhnout přístupnosti akademického života, nesmějí snižovat studijní nároky. Každý student musí proto pro dosažení požadované kvalifikace prokázat srovnatelné vstupní, průběžné a výstupní výsledky*. Navíc z žádných předložených dokumentů nevyplývá, že by v případě studia BS nebyla zohledňována doporučení stanovená v odborném posudku speciálních vzdělávacích potřeb (viz výše).

Podpora při studiu poskytovaná studujícím ze strany fakulty

Z konzultací s pracovníky a pracovníci fakult vyplývá, že studujícím poskytovali v průběhu všech jeho studií **náležitou podporu v souladu s Opatřením rektora č. 23/2017**. Navíc se lze domnívat, že dostupnost této pomoci mohla být posílena menší velikostí fakulty a předpokládanou blízkostí ve vztazích mezi pracovníky a studujícími.

V inkriminovaný akademický rok [REDAKCE], kdy si BS nezapsal jediný předmět, ani sám **o tuto podporu nepožádal a s fakultou nekomunikoval**, byť jak uvádí, jeho zdravotní stav se před létem [REDAKCE] zlepšil. Na proděkana pro studium se obrátil až [REDAKCE] a na poradnu pro studenty se speciálními potřebami až [REDAKCE], tedy až po termínu splnění studijních povinností.

Z dokumentace je rovněž evidentní, že BS zanechal i svá ostatní předchozí studia ze stejného důvodu jako to, které je předmětem této stížnosti. BS ovšem namítá, že svá studia **ukončoval na doporučení studijního oddělení fakulty**. To je pravdivá informace, nicméně ta byla studujícím poskytnuta proto, že u **všech zanechaných studií nesplnil požadavky na postup do dalšího ročníku**. Zanechání studia ze strany studujícího vede ke **zkrácení administrativních lhůt**, které nastávají po ukončení studia ze strany fakulty. Tato doporučení byla tedy jednoznačně ve prospěch studujícího.

Stanovisko:

Na základě předložených dokumentů a informací od pracovníků a pracovník této fakulty UK a zástupců dotčeného studijního programu, včetně výše uvedeného popisu studijní situace **neshledávám v žádném ohledu přístup fakulty vůči BS jako diskriminační na podkladě jeho zdravotního stavu**.

Neexistuje **žádná věrohodná evidence nebo podezření, že studium BS bylo ukončeno neférovým způsobem**. Naopak je zřejmé, že u BS bylo vyžadováno splnění stejných studijních nároků, jako je tomu u studentů bez speciálních vzdělávacích potřeb, jelikož, jak je uvedeno výše, Opatření rektora č. 23/2017 stanoví, že *každý student musí pro dosažení požadované kvalifikace prokázat srovnatelné vstupní, průběžné a výstupní výsledky*. Proto tedy fakulta nemohla postupovat jiným způsobem, než po studujícím vyžadovat splnění 180 kreditů na konci 3., resp. 4. ročníku studia a **nelze tuto podmínku jakkoli vykládat jako nedůvodně přísnou**.

Rovněž je nutné poznamenat, že studující se speciálními vzdělávacími potřebami musí mít **pro účely zdárného průběhu studia osvojeny alespoň minimální studijní kompetence** (Opatření rektora č. 23/2017). Mezi ně patří organizování činností vedoucích k plnění studijních povinností a přispívajících zdárnému průběhu studia. Lze se důvodně domnívat, že předešla studia i studium aktuálně ukončené prostor pro osvojení si těchto způsobilostí studujícímu poskytla. Pokud se tak nestalo, nemůže to být fakulta a její pracovníci, kteří budou úsilí studujícího v tomto směru nahrazovat.

Doporučení:

Na základě výše uvedeného hodnocení doporučuje ombudsmanka UK za účelem řešení podnětu stranám **zvážit přijetí níže uvedených opatření.**

A. Dotčené fakultě UK

- nadále pokračovat v poskytování profesionálně vedené podpory studujícím se speciálními vzdělávacími potřebami na rovnoprávném základě s ostatními studujícími,
- poskytovat studujícím se speciálními vzdělávacími potřebami kvalitní a dostupný informačně poradenský servis,
- podněcovat studující v bezodkladném řešení jejich studijních záležitostí.

B. Bývalému studujícímu

- v případě přetrvávajícího zájmu o studium studijního programu podat přihlášku ke studiu,
- usilovat o řešení studijních záležitostí bezodkladně, tedy ideálně bezprostředně poté, co vzniknou a s důvěrou se tak obracet na pracovníky fakulty.

Zpracovala: PhDr. Kateřina Šámalová, Ph.D., ombudsmanka UK

V Praze 11. 4. 2024